

γωγάς εις τὸ ἔργον τῶν ζῶντων λογοτεχνῶν, διότι ἡ νεοελληνικὴ λογοτεχνία καὶ πρόσφατος εἶναι καὶ δὲν ἔχει ἀκόμη τοὺς ἀναγνωρισμένους «κλασσικοὺς» τῆς ἔτσι εὐρισκόμεθα εἰς τὴν ἀνάγκη, εἰς μεγαλύτερον βαθμὸν παρὰ ἔκεινοι, νὰ ἐξημενύσωμεν εἰς τὰ σχολεῖα ἔργα συγχρόνων ζῶντων λογοτεχνῶν». Βλ. «Ἡ διδασκαλία τῆς νεοελληνικῆς λογοτεχνίας» στὸ βιβλίον Ἰωάννου Σινκοῦτῆ «Μελέται καὶ ἄρθρα», Ἀθῆναις 1956, σελ. 240—256.

10 Βλ. Περικλέους Γιαννοπούλου «Ἐκκλησις πρὸς τὸ Πανελλήνιον κοινόν», Ἀθῆναι, 1907, ἰδιαίτερα τὶς σελ. 52—53.

11 Βλ. Ὀδυσσεῖα Ἐλύτη «Ἀπολογισμὸς καὶ νέο ξεκίνημα», στὸ περιοδικὸ «Τὰ νέα Γράμματα», χρόνος Ζ' — Περίοδος Β'. Ἀριθ. 5—6, Ἰουλῆς 1945, σελ. 361.

12 Νίκου Ἐγγονόπουλου «Μὴν ὀμιλεῖτε εἰς τὸν ὀδηγόν». «Τὰ κλειδοκίμβαλα τῆς σωπῆς», Δευτέρα ἔκδοσις, Ἰκαρος 1966, σελ. 161.

13. Θ. Σ. ΕΛΛΙΟΤ «Ἡ ἔρημη χώρα» («Γ' Τὸ κήρυγμα τῆς φωτιᾶς», στίχοι 215—248 στὴ μετάφραση τοῦ Γ. Σεφέρη) Ἀθῆνα 1936.

14. Μίλτου Σαχτούρη «Μὲ τὸ πρόσωπο στὸν τοῖχο», Ἀθῆνα, 1952.

15. Βλ. κείμενο καὶ μετάφραση ἀπὸ τὸν Ν. Βαλαωρίτη στὸ περιοδικὸ «Πάλι», τεῦχος 6, Δεκεμβρίου 1966.

16. Βλ. Ἀντρέ Μπερτόν «Μανιφέστα τοῦ σοφιστικισμοῦ», εἰσαγωγή, μετάφραση, σχόλια Ἑλένης Μοσχονᾶ, ἐκδόσεις «Δωδώνη», Ἀθῆνα 1973, σελ. 149—156.

17. Ἀπὸ τὸ Ἀνάγνωσμα ἔκτο, Προφητικὸ τοῦ «ΑἴΩΝ ΕΣΤΙ».

ΜΕΛΕΤΗ ΓΛΩΣΣΑΣ

Ἄν ἀπομονώσουμε ἀρχαῖες λέξεις, θὰ δοῦμε πὸς ζοῦν πάντα, ἴδιες σήμερα μὲ νέο ἔνδυμα, μὲ δικό μας τρόπο, πὸν μιλάει γιὰ τὸ δικό μας ζήσιμο τῆς ζωῆς. Κι ἂν προχωρήσουμε, θὰ φτάσουμε σὲ γνωστά καὶ ἄγνωστα: σὲ θέματα γλώσσας πὸν μποροῦμε νὰ ξεκαθαρίσουμε καὶ σὲ ζητήματα πὸν εἶναι στιγμῆς ζωῆς, ζωῆ πὸν μιλάει μὲ τὴ γλώσσα καὶ δὲ σηκώνει ἐπισημολογίες. Ἔτσι, μποροῦμε νὰ μελετήσουμε σύνταξη, τόνους, λεκτικούς συνειρμούς, ρυθμὸ κλπ. πὸν εἶναι ἀπλῶς καὶ ἀκριβῶς ἀντίστοιχα σὲ κινήσεις, στάσεις, ἔφορος ζωῆς καὶ ὅλα ἐκεῖνα τοῦ ἀνθρώπου τὰ ἅγια, πὸν πάει τὸ τραγοῦδι καὶ ἡ τέχνη νὰ πεῖ. Ποιὰ εἶναι λοιπὸν ἡ δουλειὰ τῆς σωστῆς ἐπιστήμης;

ἀ ε ι κ ῆ ς ὄλεθρος — δὲ σῶπρεπε, δὲ σῶμοιαζε...

ἔξυπνος — ξύπνιος

ὠραῖοι — παλικάρια στὸν καιρὸ
σ α ς

γενναῖος — ἀπὸ σόι, ἀπὸ σπῖτι

περικλυτός — ξακουστός, ξακουσμένος
πολύτροπος — κοσμογνρισμένος (ἄς δοῦμε καὶ τὸ ἔπος τοῦ Γιλγαμές στὸ προοίμιο, 5η ΤΔΡΙΑ, καὶ ἄς σκεφτοῦμε πάλι τὴ γλώσσα)

κυνῶπα — σκυλομούρη!

ὄξυδερχής — κόβει τὸ μάτι του

φύλον ἦτορ — καρδοῦλα μου

ἄληθες; — ἀλήθεια;

οὐκ εἰς ὄλεθρον — δὲν πᾶς νὰ χαθεῖς;

ῥόε — κᾶνω ζε υ γ ᾶ ρ ι

χειρε — τὰ δύο σου χέρια

ἄρα — σ' ἀφήνω εὐ χ ῆ καὶ κατάρρα

ζήτω — νὰ σοῦ ζήσει!

ἱερόν ἡμαρ — ἡ μέρα τοῦ Θεοῦ.

ῥεῖ Ζεὺς — βρέχει ὁ Θεὸς

τί καινόν; — τί νέα;

κάγκανον — ἔγινε κ ᾶ γ κ α ν ο (ἡ δημορικὴ λέξη ἀπ' τὸ στόμα τῆς μητέρας σου, ἄγνωστη) σημαίνει: ἔγινε ἐν' ἄχρηστο, καμμένο πρᾶμα — κάγκανο!).

ΣΩΚΡ. Α. ΣΚΑΡΤΣΗΣ

